

ΘΕΜΑΤΑ ΚΑΙ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΩΝ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ 2008

**ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ:
ΑΡΧΕΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΘΕΩΡΙΑΣ
ΜΑΘΗΜΑ ΕΠΙΛΟΓΗΣ ΓΙΑ ΟΛΕΣ ΤΙΣ
ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΕΙΣ
ΟΜΑΔΑ Α**

*Για τις προτάσεις από Α.1 μέχρι και Α.5 να γράψετε στο τετράδιό σας τον αριθμό της καθεμιάς και δίπλα σε κάθε αριθμό τη λέξη **Σωστό**, αν η πρόταση είναι σωστή, και **Λάθος**, αν η πρόταση είναι λανθασμένη.*

A.1 Ένα από τα βασικά πλεονεκτήματα του καταμερισμού των έργων είναι ότι η μεγάλη εξειδίκευση οδηγεί και σε διάφορες βελτιώσεις του τρόπου με τον οποίο γίνεται η παραγωγή, δηλαδή σε διάφορες εφευρέσεις, και αυτό έχει ως αποτέλεσμα την αύξηση της παραγωγής.

Μονάδες 3

A.2 Η εισοδηματική ελαστικότητα των κατώτερων αγαθών είναι αρνητική.

Μονάδες 3

A.3 Η ζήτηση ενός αγαθού μεταβάλλεται προς την ίδια κατεύθυνση με τη μεταβολή της τιμής ενός συμπληρωματικού αγαθού (*ceteris paribus*).

Μονάδες 3

A.4 Η καμπύλη ζήτησης με ελαστικότητα ζήτησης ίση με το μηδέν σε όλα τα σημεία της είναι ευθεία παράλληλη προς τον άξονα των ποσοτήτων.

Μονάδες 3

A.5 Στη φάση της καθόδου του οικονομικού κύκλου παρατηρούνται μείωση της κατανάλωσης, στασιμότητα ή μείωση των επενδύσεων, μείωση του εισοδήματος και της απασχόλησης.

Μονάδες 3

ΘΕΜΑΤΑ ΚΑΙ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΩΝ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ 2008

Για τις προτάσεις Α.6 και Α.7 να γράψετε στο τετράδιό σας τον αριθμό της πρότασης και δίπλα του το γράμμα που αντιστοιχεί στη σωστή απάντηση.

Α.6 Η ανεργία, που οφείλεται στην αδυναμία των εργατών να εντοπίζουν αμέσως τις επιχειρήσεις με τις κενές θέσεις εργασίας και στην αδυναμία των επιχειρήσεων να εντοπίσουν τους ανέργους εργάτες, ονομάζεται:

- α. ανεργία ανεπαρκούς ζήτησης.
- β. εποχιακή ανεργία.
- γ. ανεργία τριβής.
- δ. διαρθρωτική ανεργία.

Μονάδες 5

Α.7 Το οριακό προϊόν της εργασίας υπολογίζεται ως εξής:

α. μεταβολή του συνολικού προϊόντος

μεταβολή του συνολικού κόστους

β. μεταβολή του συνολικού κόστους

μεταβολή του συνολικού προϊόντος

γ. μεταβολή της ποσότητας της εργασίας

μεταβολή του συνολικού προϊόντος

δ. μεταβολή του συνολικού προϊόντος

μεταβολή της ποσότητας της εργασίας

Μονάδες 5

ΟΜΑΔΑ Β

Ποιος είναι ο σκοπός του κράτους, όταν επιβάλλει σε ένα αγαθό ανώτατη τιμή διατίμησης; (μονάδες 8). Με τη βοήθεια διαγράμματος να εξηγήσετε τις συνέπειες, που έχει για την αγορά ενός αγαθού η επιβολή ανώτατης τιμής διατίμησης (μονάδες 17).

Μονάδες 25

ΘΕΜΑΤΑ ΚΑΙ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΩΝ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ 2008**ΟΜΑΔΑ Γ**

Στον παρακάτω πίνακα παρουσιάζονται δεδομένα μιας υποθετικής οικονομίας στην οποία παράγεται μόνο ένα αγαθό. Έτος βάσης είναι το 2004.

	2004	2005	2006
Τιμή	200	210	224
Ποσότητα		1.200	1.500
Α.Ε.Π. σε τρέχουσες τιμές			
Δείκτης τιμών (%)	100		
Α.Ε.Π. σε σταθερές τιμές			300.000
Κατά κεφαλήν πραγματικό Α.Ε.Π.	160		200
Πληθυσμός (αριθμός ατόμων)	1.250	1.280	
Εργατικό δυναμικό (αριθμός			1.200
Απασχολούμενοι (αριθμός	900	896	
Άνεργοι (αριθμός ατόμων)			
Ποσοστό ανεργίας (%)		12,5	12,5

Γ.1 Να μεταφέρετε στο τετράδιό σας τον παραπάνω πίνακα και λαμβάνοντας υπόψη ότι το εργατικό δυναμικό κάθε έτους αντιστοιχεί στο 80% του πληθυσμού του έτους, να συμπληρώσετε τα κενά του, παρουσιάζοντας τους σχετικούς υπολογισμούς.

Μονάδες 17

Γ.2 Να υπολογίσετε το πραγματικό Α.Ε.Π. του έτους 2005 σε σταθερές τιμές του 2006.

Μονάδες 5

Γ.3 Να υπολογίσετε τον ρυθμό πληθωρισμού μεταξύ των ετών 2005 και 2006.

Μονάδες 3

ΟΜΑΔΑ Δ

Δίνεται παρακάτω ο πίνακας προσφοράς μιας επιχείρησης η οποία λειτουργεί στη βραχυχρόνια περίοδο. Ο μοναδικός μεταβλητός συντελεστής παραγωγής που χρησιμοποιεί η επιχείρηση είναι η εργασία. Η τιμή (αμοιβή) της εργασίας είναι 900 χρηματικές μονάδες.

Τιμή (P)	Προσφερόμενη ποσότητα (Q_s)
18	200
20	245

Δ.1 Εάν για την παραγωγή των 200 μονάδων προϊόντος η επιχείρηση χρησιμοποιεί 4 εργάτες, να υπολογίσετε το μεταβλητό κόστος της επιχείρησης (μονάδες 4). Ποιο είναι το μεταβλητό κόστος της επιχείρησης, όταν αυτή παράγει 245 μονάδες προϊόντος; (μονάδες 4).

Μονάδες 8

Δ.2 Να κατασκευαστεί ο πίνακας αγοραίας προσφοράς, αν το προϊόν αυτό παράγεται από 20 πανομοιότυπες επιχειρήσεις.

Μονάδες 5

Δ.3 Να βρεθεί η αγοραία συνάρτηση προσφοράς (η οποία είναι γραμμική).

Μονάδες 6

Δ.4 Να προσδιοριστούν αλγεβρικά η τιμή και η ποσότητα ισορροπίας στην αγορά του προϊόντος, αν η αγοραία συνάρτηση ζήτησης είναι $Q_D = 8.400 - 50P$, όπου Q_D είναι η ζητούμενη ποσότητα και P η τιμή.

Μονάδες 6

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

ΟΜΑΔΑ Α΄

A.1. Σ

A.6. γ

A.2. Σ

A.7. δ

A.3. Λ

A.4. Λ

A.5. Σ

ΟΜΑΔΑ Β΄

Σχολικό βιβλίο σελίδα 100-101:

i) **Επιβολή ανώτατων τιμών** + διάγραμμα 5.7.

ΟΜΑΔΑ Γ΄

Γ.1. Έτος 2004

Κ.Κ.Π ΑΕΠ₀₄ = $\frac{\text{ΑΕΠ}_{04} \text{ σε } \sigma.\tau_{04}}{\text{Πληθυσμός}_{04}} \Leftrightarrow \text{ΑΕΠ}_{04} \text{ σε } \sigma.\tau_{04} = 160 \cdot 1250 \Leftrightarrow$

Πληθυσμός₀₄

$\Leftrightarrow \text{ΑΕΠ}_{04} \text{ σε } \sigma.\tau_{04} = 200000.$

$\text{ΑΕΠ}_{04} \text{ σε } \sigma.\tau_{04} = \frac{\text{ΑΕΠ}_{04} \text{ σε } \tau.\tau}{\Delta T_{04}} \cdot 100 \Leftrightarrow$

$\Leftrightarrow \text{ΑΕΠ}_{04} \text{ σε } \tau.\tau = \frac{200.000}{100} \cdot 100 = 200.000$

ή

Αφού έτος βάσης το 2004, $\text{ΑΕΠ}_{04} \text{ σε } \tau.\tau = \text{ΑΕΠ}_{04} \text{ σε } \sigma.\tau_{04} = 200000$

$\text{ΑΕΠ}_{04} \text{ σε } \tau.\tau = P_{04} \cdot Q_{04} \Leftrightarrow Q_{04} = \frac{200000}{200} = 1000.$

ΘΕΜΑΤΑ ΚΑΙ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΩΝ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ 2008

$$\text{Εργατικό δυναμικό}_{04} = \frac{80}{100} \cdot \text{πληθυσμός}_{04} \Leftrightarrow$$

$$\Leftrightarrow \text{Εργατικό δυναμικό}_{04} = \frac{80}{100} \cdot 1250 = 1000.$$

$$\text{Εργατικό δυναμικό}_{04} = \text{άνεργοι}_{04} + \text{απασχολούμενοι}_{04} \Leftrightarrow$$

$$\Leftrightarrow \text{άνεργοι}_{04} = 1000 - 900 \Leftrightarrow \text{άνεργοι}_{04} = 100.$$

$$\text{Ποσοστό ανεργίας}_{04}(\%) = \frac{\text{άνεργοι}_{04}}{\text{εργατικό δυναμικό}_{04}} \cdot 100 = \frac{100}{1000} \cdot 100 = 10$$

εργατικό δυναμικό₀₄

Έτος 2005

$$\text{ΑΕΠ}_{05} \text{ σε } \tau.\tau = P_{05} \cdot Q_{05} = 210 \cdot 1200 = 252000.$$

$$\Delta T_{05} = \frac{P_{05}}{P_{04}} \cdot 100 = \frac{210}{200} \cdot 100 = 105$$

$$\text{ΑΕΠ}_{05} \text{ σε } \sigma.\tau_{04} = \frac{\text{ΑΕΠ}_{05} \text{ σε } \tau.\tau}{\Delta T_{05}} \cdot 100 = \frac{252000}{105} \cdot 100 = 240000$$

$$\text{Κ.Κ.Π. ΑΕΠ}_{05} = \frac{\text{ΑΕΠ}_{05} \text{ σε } \sigma.\tau_{04}}{\text{Πληθυσμ.}_{05}} = \frac{240000}{1280} = 187,5$$

$$\text{Εργατικό δυναμικό}_{05} = \frac{80}{100} \cdot \text{πληθυσμός}_{05} = \frac{80}{100} \cdot 1280 = 1024.$$

$$\text{Εργατικό δυναμικό}_{05} = \text{άνεργοι}_{05} + \text{απασχολούμενοι}_{05}$$

$$\Leftrightarrow \text{άνεργοι}_{05} = 1024 - 896 = 128.$$

Έτος 2006

$$\text{ΑΕΠ}_{06} \text{ σε } \tau.\tau = P_{06} \cdot Q_{06} = 224 \cdot 1500 = 336000.$$

$$\Delta T_{06} = \frac{P_{06}}{P_{04}} \cdot 100 = \frac{224}{200} \cdot 100 = 112.$$

ΘΕΜΑΤΑ ΚΑΙ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΩΝ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ 2008

$$\text{Κ.Κ.Π. ΑΕΠ}_{06} = \frac{\text{ΑΕΠ}_{06 \text{ σε σ.τ.}_{04}}}{\text{πληθυσμ.}_{06}} \Leftrightarrow \text{πληθυσμ.}_{06} = \frac{300000}{200} = 1500.$$

$$\text{Ποσοστό ανεργίας}_{06}(\%) = \frac{\text{άνεργοι}_{06}}{\text{εργατικό δυναμικό}_{06}} \cdot 100 \Leftrightarrow$$

$$\text{άνεργοι}_{06} = \frac{12,5 \cdot 1200}{100} \Leftrightarrow \text{άνεργοι}_{06} = 150$$

$$\text{Εργατικό δυναμικό}_{06} = \text{άνεργοι}_{06} + \text{απασχολούμενοι}_{06} \Leftrightarrow$$

$$\text{απασχολούμενοι}_{06} = 1200 - 150 = 1050.$$

Άρα ο πίνακας συμπληρωμένος έχει την παρακάτω μορφή:

	2004	2005	2006
Τιμή	200	210	224
Ποσότητα	1000	1.200	1.500
Α.Ε.Π. σε τρέχουσες τιμές	200.000	252.000	336.000
Δείκτης τιμών (%)	100	105	112
Α.Ε.Π. σε σταθερές τιμές	200.000	240.000	300.000
Κατά κεφαλήν πραγματικό Α.Ε.Π.	160	187,5	200
Πληθυσμός (αριθμός ατόμων)	1.250	1.280	1500
Εργατικό δυναμικό (αριθμός ατόμων)	1000	1024	1.200
Απασχολούμενοι (αριθμός ατόμων)	900	896	1050
Άνεργοι (αριθμός ατόμων)	100	128	150
Ποσοστό ανεργίας (%)	10	12,5	12,5

Γ.2. Αφού έχουμε αλλαγή έτους βάσης θα πρέπει να βρούμε το νέο δείκτη τιμών 2005.

$$\Delta T'_{05} = \frac{P_{05}}{P_{06}} \cdot 100 \Leftrightarrow \Delta T'_{05} = \frac{210}{224} \cdot 100 \Rightarrow \Delta T'_{05} = 93,75.$$

$$\text{Άρα: ΑΕΠ}_{05 \text{ σε σ.τ.}_{06}} = \frac{\text{ΑΕΠ}_{05 \text{ σε τ.τ.}}}{\Delta T'_{05}} \cdot 100 = \frac{252000}{93,75} \cdot 100 = 268800.$$

ΘΕΜΑΤΑ ΚΑΙ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΩΝ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ 2008

$$\Gamma.3. P.Π_{05-06} = \frac{\Delta T_{06} - \Delta T_{05}}{\Delta T_{05}} \cdot 100 = \frac{112 - 105}{105} \cdot 100 = 6,66.$$

ή

Αφού νέο έτος βάσης σύμφωνα με το ερώτημα Γ2 έχει γίνει το έτος 2006, ο νέος δείκτης τιμών του έτους 2006 έχει γίνει 100.

$$\text{Άρα } P.Π_{05-06} = \frac{\Delta T'_{06} - \Delta T'_{05}}{\Delta T'_{05}} \cdot 100 = \frac{100 - 93,75}{93,75} \cdot 100 = 6,66.$$

Σημείωση: Ο ρυθμός πληθωρισμού μεταξύ δύο ετών είναι ο ίδιος, ανεξαρτήτως του έτους βάσης.

ΟΜΑΔΑ Δ'

Δ.1. Αφού μοναδικός μεταβλητός συντελεστής είναι η εργασία, τότε:

$$VC = W \cdot L$$

$$VC_{200} = W \cdot L_4 = 900 \cdot 4 = 3600.$$

Γνωρίζουμε ότι σε συνθήκες πλήρους ανταγωνισμού μια επιχείρηση προσφέρει για τιμές ίσες με το οριακό της κόστος. Άρα στην ποσότητα $Q=245$, το οριακό κόστος της επιχείρησης θα είναι $MC_{245}=P=20$.

$$\text{Οπότε: } MC_{245} = \frac{VC_{245} - VC_{200}}{245 - 200} \Leftrightarrow 900 = VC_{245} - 3600 \Leftrightarrow VC_{245} = 4500.$$

Δ.2. Αφού στην αγορά υπάρχουν 20 πανομοιότυπες επιχειρήσεις,

Q_s αγοράία = 20 Q_s . Οπότε:

Τιμή (P)	Αγοραία Προσφερόμενη ποσότητα (Q_s αγοράία)
18	$20 \cdot 200 = 4000$
20	$20 \cdot 245 = 4900$

ΘΕΜΑΤΑ ΚΑΙ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΩΝ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ 2008

Δ3. Αφού η αγοραία συνάρτηση προσφοράς είναι γραμμική, θα είναι της μορφής:

$$Q_s \text{αγορ.} = \gamma + \delta \cdot P \Leftrightarrow \begin{cases} 4000 = \gamma + 18 \cdot \delta \\ 4900 = \gamma + 20 \cdot \delta \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} 4000 = \gamma + 18 \cdot \delta \\ -900 = -2\delta \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} \gamma = -4100 \\ \delta = 450 \end{cases}$$

Άρα Q_s αγοραία $= -4100 + 450P$.

Δ.4. Στο σημείο ισορροπίας ισχύει:

$$Q_{sAG} = Q_{DAG} \Leftrightarrow -4100 + 450P_o = 8400 - 50P_o \Leftrightarrow 500P_o = 12500 \Leftrightarrow P_o = 25.$$

$$\text{Άρα } P_o = 25 \xrightarrow{Q_D} Q_o = 8400 - 50 \cdot (25) = 7150.$$

$$P_o = 25 \xrightarrow{Q_s} Q_o = -4100 + 450 \cdot (25) = 7150.$$

Το σημείο ισορροπίας είναι $P_o = 25$, $Q_o = 7150$.

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ: ΛΙΑΒΑΡΗΣ Α. – ΦΛΩΡΟΠΟΥΛΟΥ Ε.